

Viborg Kommune

Børnehuset Spangsdal

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 4
1.4 Læringsforståelse . . . 5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER . . . 7
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 7
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 8
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 8
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 9
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 9
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 10
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 11
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 11
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 11
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 11
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 12
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 12
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 14
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 14
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 15
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 15
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 16
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 17
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 18
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 20
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 20
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 20
6 AFSLUTNING . . . 21

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

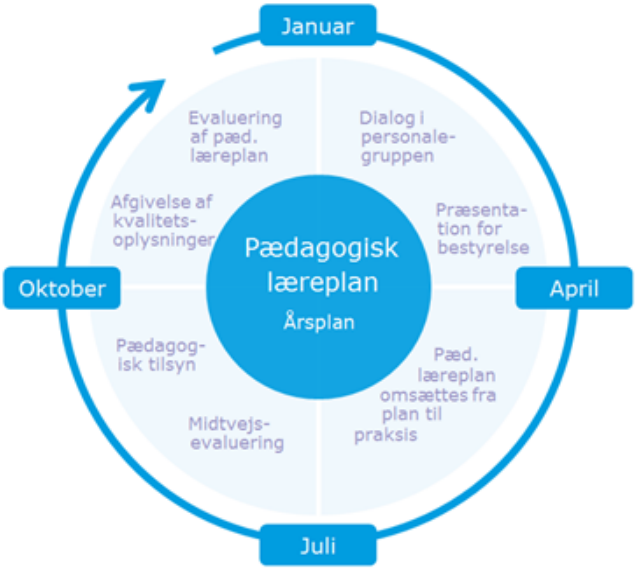
Børnehuset Spangsdal er i 2016 normeret til ca. 57 børnehavebørn og til ca. 19 vuggestuebørn, og børnegruppen er karakteriseret ved overvejende at bestå at etnisk danske børn fra lokalområdet.

Forældrebestyrelsen har været orienteret om arbejdet med den pædagogiske læreplan, men det er institutionens pædagoger og leder, som har forestået den egentlige udarbejdelse af læreplanen på baggrund af praksis og teori dvs. praktiske erfaringer og arbejdsmetoder, ny viden via uddannelses og kursusforløb, løbende evalueringer af processerne i praksis, og en samlet evaluering af den pædagogiske praksis via selvevalueringsredskabet ECERS og FCCERS.

Pædagogerne anvender den pædagogiske læreplan som et pædagogisk arbejdsredskab til at tilrettelægge den daglige pædagogiske praksis i børnegrupperne. Det er vores mål at indholdet i læreplanen skal personliggøres af pædagogerne for at opnå en pædagogisk praksis via en faglig refleksion, og via en refleksion over hvordan læringsrummet for netop denne børnegruppe i den kontekst, de befinder sig i, tilrettelægges. Det handler i praksis om, at tage udgangspunkt i barnet, i situationen og at bygge bro mellem situationen og den pædagogiske læreplan.

God læselyst.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets principper

1. Princip: Den pædagogiske praksis er organiseret i aldersinddelte børnegrupper, og her igangsætter pædagogerne tiltag og læringsforløb som en intergreret del af den almindelige daglige praksis også med fokus på de børn, der har særlige behov.
2. Princip: Den pædagogiske praksis er reflekteret i forhold til, at børneperspektivet skal "spille sammen" med de rammer og mål, som pædagogerne sætter for aktiviteterne.
3. Princip: Den pædagogiske praksis støtter børnene i at blive opmærksomme på, og drage omsorg for hinanden og i at skabe muligheder for relationer og begyndende venskaber.
4. Princip: Vi samarbejder med forældrene via daglig dialog, regelmæssige forældresamtaler og ved at involvere forældrene i pædagogiske aktiviteter og projekter.
5. Princip: Pædagogerner kommunikerer dagligt via Børne-Nettet med forældrene.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Det betyder, at det pædagogiske personale skal skabe alsidige, inddragende og trygge læringsmiljøer, der fremmer sådanne eksperimenterende kompetencer samt lyst til at lære og opleve mere - også efter dagtilbudstiden.
Det pædagogiske personale skal skabe læringsmiljøer, der fører børnene videre i deres sociale, emotionelle og kognitive udvikling.
I det pædagogiske hverdagslivsmiljø er pædagogerne opmærksomme og orienterede mod 'De tre forskellige læringsrum':
Aktiviteterne: Voksenplanlagte ture, projekter, emnearbejder, fysiske aktiviteter
Rutiner: Daglige gentagelser; garderobe-situationen, måltiderne, ankomst og afhentning
Børnekulturen: Børnenes selv-organiserede leg og udforskning

Læreplansarbejdet er således ikke noget, der foregår udelukkende, når der laves aktiviteter, men også i de daglige kropslige praktikker og rutiner og i det øvrige liv, der udspiller sig i institutionen.
I forhold til at understøtte et fælles erfaringsgrundlag, skal pædagogerne støtte børnene i deres adgang til en stadig større erfaringsverden og mere direkte ved at pædagogerne deltager i børnenes lege. Det pædagogiske personale har ansvaret for, at børnene får mangfoldige og rige erfaringer med lege og andre aktiviteter.

Det 'fælles tredje':
Forholdet mellem barnet, pædagogen og projekt i betydningen ”det fælles indhold”, som barnet og pædagogen udforsker, er en treleddet relation:
Barnet og pædagogen deler et fælles indhold og kommer herved i et kommunikativt praksisforhold til hinanden. I denne forståelse er mål og metode ikke to adskilte kategorier. Den pædagogiske praksis er et medium, der indgår som en enhed med processen som det afgørende. Man taler om det 'fælles tredje' eller at 'spille med fælles bold'.
I trekantforholdet indgår både en indholds- og en relationsdimension, idet børn og pædagoger udveksler og udvikler viden inden for deres fælles indhold i for eksempel projektet, samtidig med at relationer udvikles og dannes. I det hele taget er kvaliteten af relationerne voksen-børn og børn-børn imellem af stor betydning.

At skabe gode pædagogiske læringsmiljøer for børn i dagtilbud er samtidig at tage et professionelt ansvar for hvordan børn trives, lærer og udvikles gennem deres tid i dagtilbud.

Illustration 2

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål:

Pædagogerne har fokus på didaktikken og på læringsmålene. De reflekterer over måde hvorpå de tilrettelægger det pædagogiske arbejde i forhold til at skabe læringsmiljøer og evaluerer praksis.
Der arbejdes systematisk via refleksionsmodeller og metoder med at udvikle den pædagogiske praksis både i forhold til det strukturerede og til det ustrukturerede læringsmiljø.
Pædagogerne samarbejder også med forældrene omkring temaerne og aktiviteterne i den pædagogiske læreplan for at fremme børnenes læring, trivsel og udvikling. Dagligt orienteres forældrene om pædagogiske emner og opmærksomhedspunkter via Børne-Nettet, og ved forældresamtalerne og forældremøder og arrangementer "inviteres" og involveres forældrene i børnenes læring.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov:

Pædagogerne i Spangsdal udfylder Trivselsskema på alle børn tre gange om året. Den systematiske anvendelse af Trivselsskemaet, hjælper pædagogerne med at opspore de første spæde signaler/tegn på mistrivsel og begyndende vanskeligheder hos et barn, med henblik på en tidlig kvalificeret indsats i samarbejde med forældrene og øvrige relevante fagpersoner.
I dialogen med forældrene får både personale og forældre et kendskab til og en fælles forståelse for barnets situation.
I situationer hvor pædagogerne og forældrene har brug for yderligere hjælp til fx afdækning af problemstillinger jf. Viborg Kommunes tværfaglige model, rammesættes et Fokusgruppemøde, hvor pædagoger og forældre har mulighed for at få sparring, og blive afklaret på nye handleplaner som forældre og pædagoger selv kan iværksætte, eller der kan være brug for råd og vejledning fra Viborg Kommunes PPR afdeling, for at både forældre og pædagoger kan tilrettelægge den optimale støtte og læringsmiljø til barnet.
PPR tilbyder råd og vejledning fra talepædagog, psykolog og fysioterapeut.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Alle børn skal føle sig som en del af et fællesskab. Inklusion handler om, at alle børn bliver set og mødt med passende udfordringer, og om en grundlæggende respekt for, at alle børn er ligeværdige medlemmer af et fællesskab.
Børn med særlige behov bør som udgangspunkt ikke skilles fra resten af gruppen. Det pædagogiske personale har fokus på, hvilke metoder og aktiviteter, der er velegnede til at inkludere børn med særlige behov. De tilrettelægger særlige tiltag for det enkelte barn eller for børnegruppen som en naturlig del af den pædagogiske praksis eksempelvis brug af pictogrammer, dialogisk læsning, differentierede kraveller fast struktur på dagsrytmen.
Pædagogerne er vejvisere for, hvordan et barn kan deltage i en leg eller ved at skabe andre muligheder for at deltage., og de har ansvaret for at etablere differentierede læringsmiljøer for børnene.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte overordnede sprogindsats:

I dagtilbud kan sprogvurderingen foretages fra barnet er 2 år og 10 mdr. Ved særlige behov kan dagplejeren udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats:

I Spangsdal sprogvurderes alle børn med Rambølls modul, når de fylde 3 år og 5 år. Som forberedelse til de årlige forældresamtaler udarbejder et TRAS-skema på alle børn fra de er 2½ år. Desuden laver pædagogerne en særlig sproglydstest (Viborg-Test) i forhold til børn med udtalevanskeligheder.
Pædagogerne i grupperne tilrettelægger og udfører selv de sproglige aktiviteter og forløb, både i forhold til børn som har brug for en fokuseret indsats og i forhold til den almindelige sprogindsats.
Pædagogerne anvender sprogstimuleringsmaterialet "Hit med lyden", desuden er pædagogerne opmærksomme på, at inddrage skriftsproget, som en naurlig del af "institutionskulturen".
Resultaterne fra 5 års sprogvurderingerne overleveres til skolen i forbindelse med overleveringssamtalen ved skolestart.
Forældrene involveres i arbejdet med barnets sproglige udvikling bl.a. via vejledning til forældresamtalerne.
Talehørekonsulenten forestår den talepædagogiske indsats i forhold til børn som vurderes til at have brug for en særlig indsats efter drøftelse på fokusgruppemøde og indstilling til PPR.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng:

Overgangsmodellen og overgangsskemaet i TOPI anvendes hver gang et barn skifter fra sundhedsplejen til vuggestue, fra dagpleje og vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole og SFO.
Overgangsmodellen beskriver rammen for hvordan samarbejdet skal foregå mellem de voksne ved barnets overgang fra et sted til det næste.
Overgangsskemaet udfyldes i en dialog mellem forældre og de professionelle og skal være med til at sikre at relevant viden om barnet bringes med ind i den nye sammenhæng.
Alle forældre/børn inviteres til at deltage i en overgangssamtale, hver gang barnet skifter fra en institution til en anden.
For børn i rød position tilrettelægges en særlig overleveringssamtale med deltagelse af alle aktører.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

I Spangsdal inviteres alle børn (forældre) på velkomstbesøg, desuden inviteres kommende vuggestuebørn i legestue nogle gange i løbet af de sidste måneder inden opstarten. I forbindelse med barnets opstart i institutionen anvender pædagogerne overgangsmodellen og overgangsskemaet fra TOPI, og der holdes overleveringssamtale med forældre, pædagog og evt. dagplejer. Her tales om barnets små vaner, specielle forhold, om barnet er præmatur osv.

For at sikre en god kvalitet i modtagelsen af nye børn (og forældre) har Spangsdal en velkomstfolder, som uddeles til alle nye forældre. Oplysningerne findes også på institutionens hjemmeside. Pædagogerne afsætter tid til at modtage det nye barn, og opstarten i dagtilbud evalueres med forældrene ved 3. måneders samtalen.

Når barnet er ca. 2½ år tilbydes en forældresamtale. Inden samtalen er der lavet Trivsels-skema og TRAS-skema.
Ved samtalen gennemgår pædagogen og forældrene desuden overgangsskemaet med henblik på barnets børnehaveopstart.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vuggestuegruppen er normeret til 19 børn i alderen 0-2 år. Pr 1. august 2016 er der indskrevet 18 børn, heraf er 16 børn ca. 24 måneder og kun 2 børn er ca. 12 måneder.
Spangsdal modtager primært børn fra lokalområdet, og forældregruppen består primært af etnisk danske familier med en mellemlang eller videregående uddannelse.

Der er ansat 4 medarbejdere i vuggestuegruppen, heraf er der ansat 2 pædagoger, én pædagogstuderende og én pædagogmedhjælper. Pædagogerne har det daglige pædagogiske ansvar for at tilrettelægge aktiviteterne, og for at afholde forældresamtale, lave Trivselsskemaer og lave tiltag i forhold til børn med særlige behov mm.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling.

Kommentar

Institutionens årsplan er tilrettelagt i perioder på ca. 6-8 uger, hvor pædagogerne med udgangspunkt i enkelte temaer eller projekter planlægger de pædagogiske aktiviteter således, at børnegruppen i løbet af deres tid i institutionen har arbejdet nuanceret og dybdegående med læringsmålene for de seks læreplanstemaer.
I årsplanen arbejder alle børnegrupperne i Spangsdal med temaer og projekter på samme tidspunkt, men på forskellige niveauer i forhold til børnegruppens alder.
Pædagogerne anvender SMTTE- modellen eller materialet "Tegn på læring" fra Danmarks Evaluerings-institut, når de tilrettelægger de pædagogiske aktiviteter.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Læringshistorier
- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- FCCERS
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Evaluering af arbejdet sker løbende som en naturlig del af hverdagens pædagogiske overvejelser og vurderinger.
Forskellen på de daglige overvejelser og vurderinger og den systematiske evaluering er, når dokumentationen og analysen af den bliver gjort til genstand for en metodisk refleksion og kobles til målene for det pædagogiske arbejde. I forhold til læreplanen er det dagtilbuddets læringsmiljø, og hvordan alle børn kan profitere af det, der evalueres.

Systematisk evaluering forudsætter en metodisk arbejdsmåde:
- Hvad vil vi? (Mål)
- Hvad gør vi? (Handlinger og aktiviteter)
- Hvordan kan vi se det? (Indsamling og bearbejdelse af dokumentation)
- Hvad lærte vi? (Evaluering)

Pædagogerne tager udgangspunkt i materialet "Tegn på læring" eller SMTTE til den mere strukturerede evaluering. Desuden udarbejder pædagogerne efter hvert forløb en praksisfortælling, som analyseres i et "Dokumentation/Evaluering" dokument.
Pædagogerne evaluerer i de enkelte grupper på planlægningsmøderne som afslutning på forløbene/aktiviteterne, og efterfølgende drøftes den viden, som er resultatet af gruppens læring i hele personalegruppen på personalemøderne, således at der kommer flere nuancer på evalueringen, og således at den fælles viden kan bruges til at udvikle institutionens praksis.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At tilbyde børnene mange forskellige muligheder for at deltage aktivt og få betydningsfulde sociale og kulturelle erfaringer
At give plads til, at børnene udfolder sig som selvstændige stærke og alsidige personer, der selv kan tage initiativ
At skabe mulighed for, at børnene oplever sig som værdifulde deltagere i og medskabere af et socialt og kulturelt fællesskab

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene udviser glæde ved at se hinanden og de voksne
2. Tegn: At børnene gerne vil deltage i aktiviteterne og praktiske opgaver
3. Tegn: At børnene kan udtrykke egne følelser på en måde så omgivelserne kan forstå det (både verbalt og nonverbalt), når barnet siget til og fra
4. Tegn: At børnene bliver mere selvhjulpne
5. Tegn: At børnene viser interesse og lyst til at deltage i leg og aktiviteter

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: At skabe mulighed for at barnet kan indgå i og fastholde en nær relation til en voksen
2. Tiltag: At skabe mulighed for at barnet kan indgå i en relation og opbygge et begyndende venskab med andre børn
3. Tiltag: At arbejde hen imod at barnet bliver selv-hjulpen og til en vis grad selv kan gennemføre visse praktiske opgaver eks. at spise selv, påklædning, vaske hænder, daglige gøremål samt øve sig på at benytte toilettet
4. Tiltag: At pædagogerne sætter ord på barnets initiativer og følelser og tydeliggør det for de andre børn

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At sikre, at børnene anerkendes og respekteres som de personer, de er, og at de oplever at høre til i fællesskabet.
At børnene oplever tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i et dagtilbud uden mobning og drillerier, og hvor ingen holdes udenfor.
At børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet. At de lærer at samarbejde med andre og deltager i de demokratiske beslutningsprocesser.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet indgår i og fastholde en relation med en voksen i institutionen
2. Tegn: At barnet får en voksen til at hjælpe sig med at løse et problem
3. Tegn: At barnet indgår i en relation og har et begyndende venskab med andre børn
4. Tegn: At barnet indgår i en relation og har et begyndende venskab med andre børn

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: At pædagogerne hjælper børnene med at blive opmærksomme på hinanden, skabe relationer og begyndende venskaber
2. Tiltag: At pædagogerne inspirerer til leg og giver tid og skaber rum til børnenes egen leg
3. Tiltag: At pædagogerne sætter ord på børnenes følelser og initiativer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At give børnene mulighed for at udvikle deres sprog og sprogforståelse gennem alle hverdagens aktiviteter
At udfordre børnene til sproglig kreativitet, til at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler
At støtte og udvikle børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet tager initiativ på samtale med børn og voksne
2. Tegn: At barnet reagerer kvalificeret både verbalt og nonverbalt på andres initiativer
3. Tegn: At barnet viser interesse for bøger og kan genkende enkelte bøger
4. Tegn: At barnet kan synge med på enkelte sange og glædes over kendte rim og remser

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: At de voksne primært taler med børnene
2. Tiltag: At de voksne kommunikerer på et kvalificeret niveau og er i stand til at lytte til børnene og give dem reaktion på deres initiativ
3. Tiltag: At barnet får mulighed for at gøre sig konkrete, sanselige erfaringer med omverdenen – "at gribe for at kunne begribe"
4. Tiltag: At pædagogerne ser og anerkender børnenes verbale og nonverbale sprog og sætter ord på det
5. Tiltag: At pædagogerne "samtaler" med barnet og sætter ord på ting og aktiviteter i hverdagen
6. Tiltag: At pædagogerne anvender alderssvarende bøger til dialog og oplæsning
7. Tiltag: Sange/sanglege

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børn skal have mulighed for at opleve glæde ved deres krop og ved at være i bevægelse samt støttes i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser både i fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer
At det i institutionen er muligt at styrke børnenes fysiske sundhed, blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og aktiv livsstil
At børnene skal have mulighed for aktivt at udforske og tilegne sig den fysiske, kulturelle og sociale omverden gennem alle sanser
At børnene skal have kendskab til kroppens grundlæggende funktioner og støttes i at udvikle forståelse og respekt for egen og andres kropslighed

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene udviser glæde ved at bruge kroppen
2. Tegn: At børnene mestrer at bevæge sig i forskelligt terræn
3. Tegn: At børnene øger deres selvhjulpenhed
4. Tegn: At børnene benytter toilettet
5. Tegn: At børnene benævner enkelte kropsdele
6. Tegn: At børnene viser interesse og er bevidste om håndvask i dagligdagsrutiner

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Der er et varieret udbud af motoriske redskaber tilgængelige for børnene i hverdagen
2. Tiltag: Børnenes guides til at bruge deres krop og være selvhjulpne i hverdagssituationer
3. Tiltag: Pædagogerne tilrettelægger motorisk stimulation afpasset det enkelte barns behov
4. Tiltag: Pædagogerne taler også med børnene om kroppen og benævner kroppens dele og dens funktioner.
5. Tiltag: Børnene opfordres til at sidde på toilettet, når de viser interesse for det.
6. Tiltag: Børnene lærer at vaske hænder efter toiletbesøg og udendørsleg

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børn skal have mulighed for at opleve glæden ved at færdes i naturen og at udvikle respekt for natur og miljø.
Børn skal kunne erfare naturen med alle sanser og opleve den som et rum for leg og fantasi og som rum for både vilde og stille aktiviteter.
Børn skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturen og naturfænomener samt for at opleve naturen som et rum for at udforske verden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene gerne vil på legepladsen og på tur i al slags vejr
2. Tegn: At børnene bevæger sig i terrænet med glæde og på et alderssvarende niveau
3. Tegn: At børnene samler smådyr og naturmaterialer på legepladsen og i naturen
4. Tegn: At børnene er nysgerrig på dyr og planter
5. Tegn: At børnene genkender almindelige dyr f.eks. edderkop eller kat
6. Tegn: At børnene kender enkelte vejrfænomener som f.eks regn, sol og sne

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: At børnene gives mulighed for at færdes og lege i naturen, i nærmiljøet og på legepladsen i al slags vejr.
2. Tiltag: At børnene gives mulighed for at prøve kræfter med naturens udfordringer og terræn samt lege med mudder og vand.
3. Tiltag: At pædagogerne med nysgerrighed og interesse sammen med børnene indsamler og undersøger dyr og planter i naturen.
4. Tiltag: Pædagogerne viser glæde, interesse og ansvarlighed for natur og miljø i hverdagen.
5. Tiltag: Pædagogerne introducerer børnene for naturens elementer – regn, sne, solskin mm.

6. Tiltag: Pædagogerne tilrettelægger aktiviteter, der opprioriterer førstehåndsoplevelser

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer.
At børnene har adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan give oplevelser og bidrage til børns skabende kulturelle aktiviteter.
At børnene får lejlighed til at deltage i og få viden om kultur, kulturhistorie, traditioner og kunstneriske tilbud.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene selv tager initiativ til at synge og danse.
2. Tegn: At børnene udviser genkendelse og glæde ved sang og historie
3. Tegn: At børnene har lyst til at arbejde med forskellige materialer, og glædes ved at udstille tingene bl.a. ved at "fortælle" foræl-dre og andre om værkerne.
4. Tegn: At de ældste børn kender grundfarverne
5. Tegn: At børnene viser interesse for de danske traditioner og højtider
6. Tegn: At børnene viser interesse for at tegne og male

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: At give børnene mulighed for at arbejde og lege med farver, maling og formbart materiale
2. Tiltag: At give børnene mulighed fro at synge/danse/lege hver dag til samling i vuggestuen, samt at deltage i Fællessamlingen i børnehaven med de ældste børn
3. Tiltag: At personalet læser og fortæller enkle historier for hele gruppen og i mindre grupper
4. Tiltag: At personalet bruger sprog/sangposer
5. Tiltag: At give børnene mulighed for at deltage i forberedelser og gennemførelsen af danske traditioner og højtider

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

FN's børnekonventions fokus på barnets ret til leg og medbestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Det betyder, at dagtilbuddene er forpligtede til at give børn medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst.

I arbejdet med børnemiljøet er det børneperspektivet, som er omdrejningspunktet. Her handler det om at give børnene medbestemmelse på indholdet og organiseringen af deres hverdag. Børneperspektivet skal "spille sammen" med de rammer og mål, som pædagogerne sætter for aktiviteterne.
Børneperspektivet kan etableres ved, at de voksne bestræber sig på at forstå og fortolke børns handlinger, intentioner, attitude mv. ud fra børnenes eget perspektiv, hvilket pædagogerne bl.a. arbejder med i forbindelse med evalueringen af praksisfortællingerne, som udarbejdes løbende efter de pædagogisk tilrettelagte forløb.
Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde - både når der er tale om planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg eller rutinesituationer. Det er derfor vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

I Børnehuset Spangsdal har vi valgt at bruge praksisfortællingen som en metode til at se på børnemiljøet ud fra børnenes perspektiv og til at inddrage børnene i arbejdet med børnemiljøet.
Pædagogerne dokumenterer børnenes og egen læring via praksisfortællinger , som efterfølgende analyseres og tolkes i forhold til målene, samt i forhold til indikatorer på barnets læring, læringsmiljø og børnemiljø/perspektiv.
Pædagogerne anvender også små børneinterviews, hvor børnene bliver spurgt om deres erfaringer, oplevelser og meninger. Dette kan forgå som små interviews efter dagens aktiviteter eller som større samlede informationer, som pædagogerne efterfølgende bearbejder i forhold til at give børnenes "stemme" værdi og få den til at "spille sammen" med de andre rammer, der er for den pædagogiske praksis.

6 AFSLUTNING

Yderligere oplysninger om Børnehuset Spangsdals pædagogiske arbejde, kan du finde på institutionens hjemmeside:
www.viborg.dk/bh/spangsdal
eller på
www.facebook.com/Spangsdal

Du er også velkommen til at aftale et besøg hos os
Børnehuset Spangsdal
Asmild Vænge 1
8800 Viborg
Tlf: 87 87 13 15

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**